

KÖZLEMÉNY

A háztartási, a nem pénzügyi vállalati és a bankközi kamatlábakról 2007 májusában

A háztartási szektor forintban denominált hiteleinek kamatszintje az elmúlt egy évben változatlannak tekinthető. A lekötött betétek kamatlábai közül az éven belüli lekötés esetében mérséklődött a kamatláb szintje, májusban a 2006. novemberi szintre tért vissza.

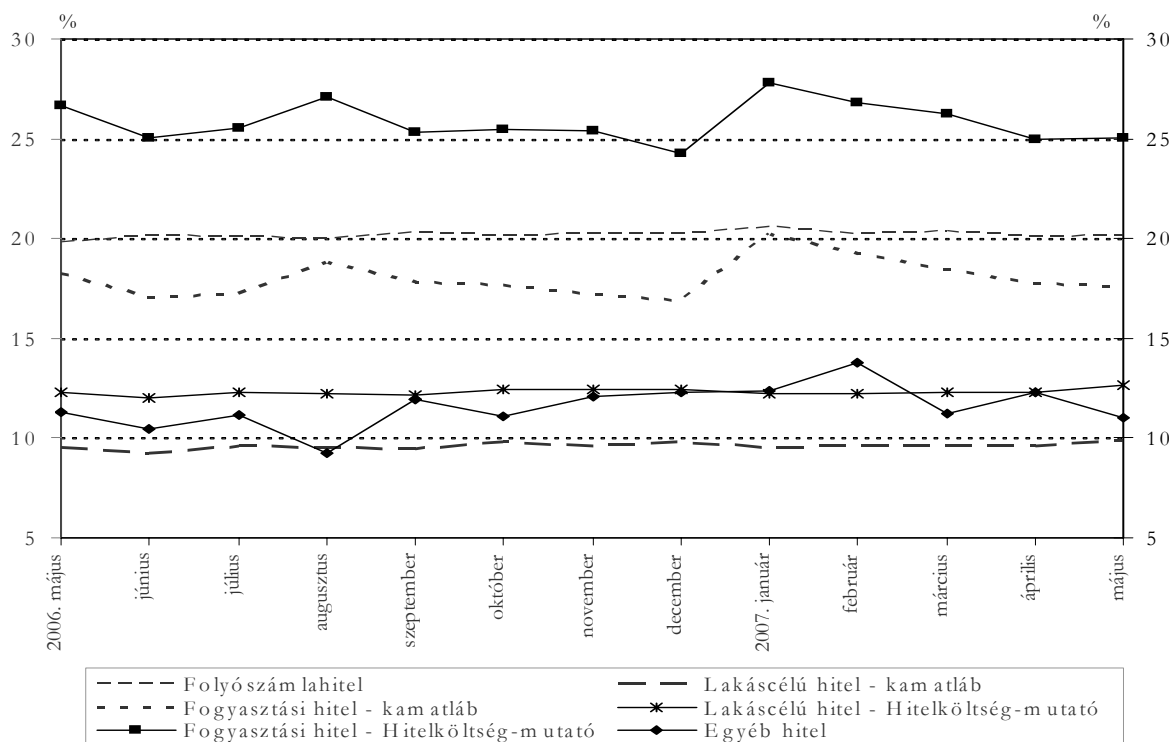
A svájci frankban denominált fogyasztási hitelek új szerződéseinek értéke májusban az eddigi legmagasabb értékét vette fel, 63,6 milliárd forintot tett ki. A januári átmeneti csökkenés után májusban tovább emelkedett a svájci frankban denominált lakáscélú hitelek új szerződéseinek értéke.

A nem pénzügyi vállalatok forintban denominált hitelei és lekötött betétei esetében az átlagos kamatlábak szintje 2006. november óta lényegében változatlan.

1. Háztartások

1.1. A forinthitelek és forintbetétek adatai

1. ábra: A háztartásokkal kötött forint hitel-szerződések havi átlagos kamatlába és hitelköltség-mutatója

A **háztartási szektor** folyószámlahiteleinek átlagkamatlába 2007. január óta változatlannak tekinthető, májusban 20,17%-ot tett ki.

A lakáscélú hitelek piaci szintű¹ átlagos kamatlábának és hitelköltség-mutatójának trendje több, mint egy éve változatlan. A kamatláb májusban 9,90%-ot, a hitelköltség-mutató pedig 12,63%-ot tett ki.

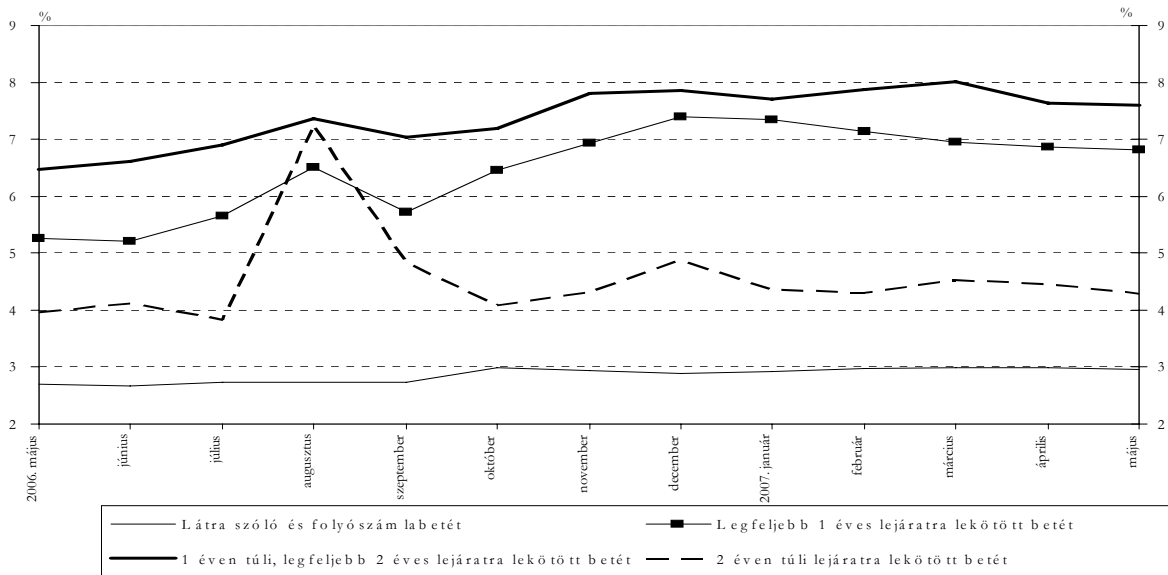
A fogyasztási hitelek átlagos kamatlábának és hitelköltség-mutatójának szintje az elmúlt egy évben az összes kamatfixálási kategória esetében szinte változatlan volt. Májusban az átlagos kamatláb 17,62%-ot, az átlagos hitelköltség-mutató pedig 25,01%-ot tett ki.

¹ A közleményben a lakáscélú hitelek piaci szintű kamatlábai és hitelköltség mutatói szerepelnek. A támogatott lakáscélú hitelek esetében a támogatással korrigált kamatlábértéket tartalmazza az átlagos kamatláb és hitelköltség mutató.

Az egyéb hitelek átlagos kamatlába 2006. december óta 12% körüli 2 százalékpontos sávban mozog. Az átlagos kamatláb májusban 11,05%-ot tett ki.

2007. májusban a fogyasztási, a lakáscélú és az egyéb hitelek új szerződéseinek értéke is emelkedett. A fogyasztási hitelek új szerződéseinek értéke 19,7 milliárd forint, a lakáscélú hiteleké 10,3 milliárd forint, az egyéb hiteleké pedig 11,5 milliárd forint volt.

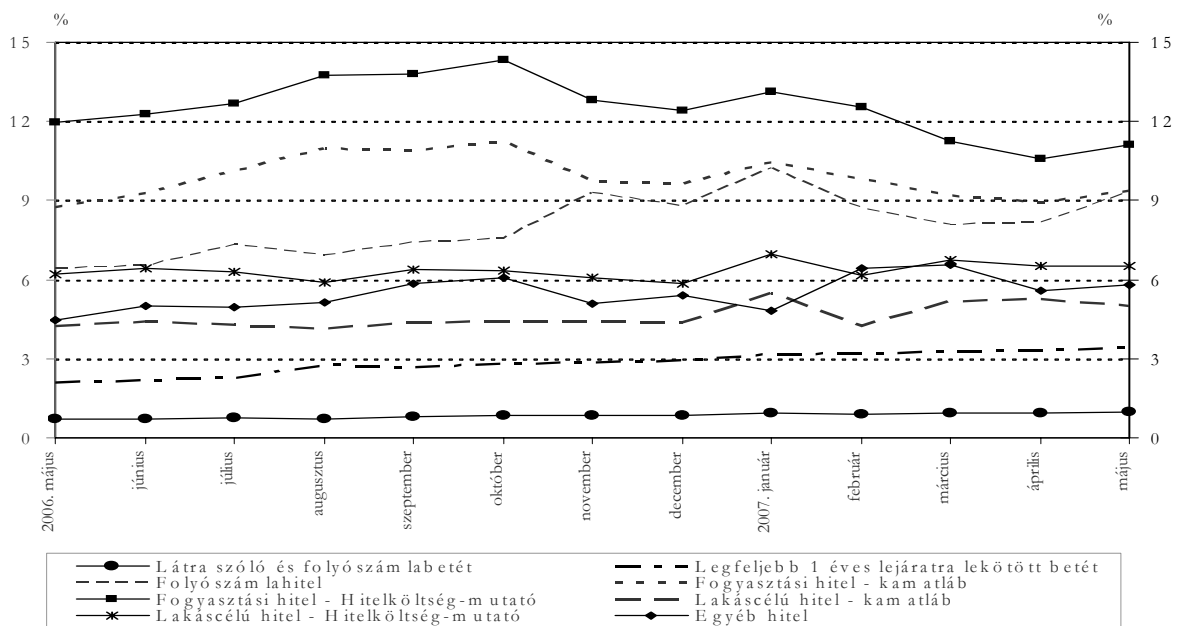
2. ábra: A háztartásokkal kötött forintbetét-szerződések havi átlagos kamatlába

A háztartási szektor látra szóló és folyószámlabetéteinek átlagkamatlába májusban 2,96%-ot tett ki. Az éven belüli lejáratra lekötött betétek átlagos kamatlába a 2006. decemberig tartó emelkedést követően folyamatosan csökkent, a kamatláb a 2006. novemberi szintre tért vissza, értéke 6,81% volt májusban. Az 1 éven túli lejáratra lekötött betétek átlagos kamatlábainak szintje nem változott, az egy éven túli, legfeljebb 2 éves lejáratú lekötött betéteké 7,61%-ot, a 2 éven túli lejáratú betéteké pedig 4,28%-ot tett ki májusban. A lekötött betétek új szerződéseinek értéke májusban 36,1 milliárd forinttal 522,7 milliárd forintra emelkedett.

1.2. Az eurohitelek és eurobetétek adatai

3. ábra: A háztartásokkal kötött euro hitelszerződések havi átlagos kamatlába és hitelköltségmutatója és az euro-betétszerződések havi átlagos kamatlába ²

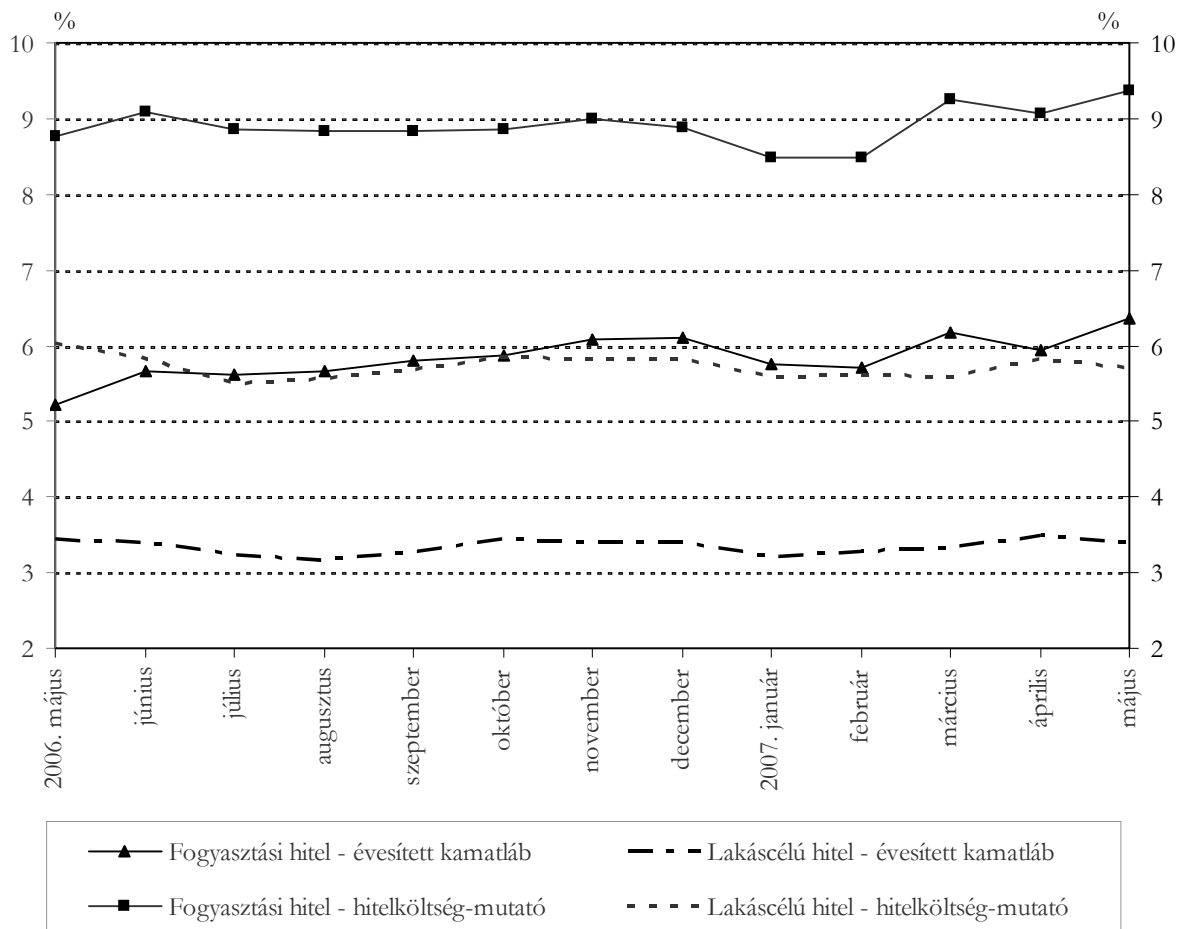
² Az ábra a fogyasztási hitelek, a lakáscélú hitelek és az egyéb hitelek esetében a változó kamatozású vagy legfeljebb egy éves kamatfixálású hitelek adatait tartalmazza.

Az euróban denominált hitelek³ új szerződéseinek értéke májusban összesen 1,6 milliárd forintot tett ki. Az átlagos kamatlábak és hitelköltség mutatók szintje nem változott számottevően májusban.

Az euróban denominált látra szóló és folyószámlabetétek átlagos kamatlába az elmúlt években enyhén emelkedő tendenciát mutat, a kamatláb májusban 0,96%-ot tett ki. Az éven belüli lekötésű eurobetétek átlagos kamatlábának szintje is emelkedett az elmúlt év során, az átlagos kamatláb 3,43%-ot tett ki májusban. A háztartások új eurobetét-szerződéseinek értéke az elmúlt évben emelkedett, de az új szerződések értéke csak mintegy harmada a forintbetét-szerződések értékének.

1.3. A svájci frank fogyasztási és lakáscélú hitelek adatai

4. ábra: A háztartásokkal kötött változó kamatozású vagy legfeljebb 1 éves kamatfixálású svájci frank fogyasztási és lakáscélú hitelek átlagos évesített kamatlába valamint hitelköltség-mutatója⁴

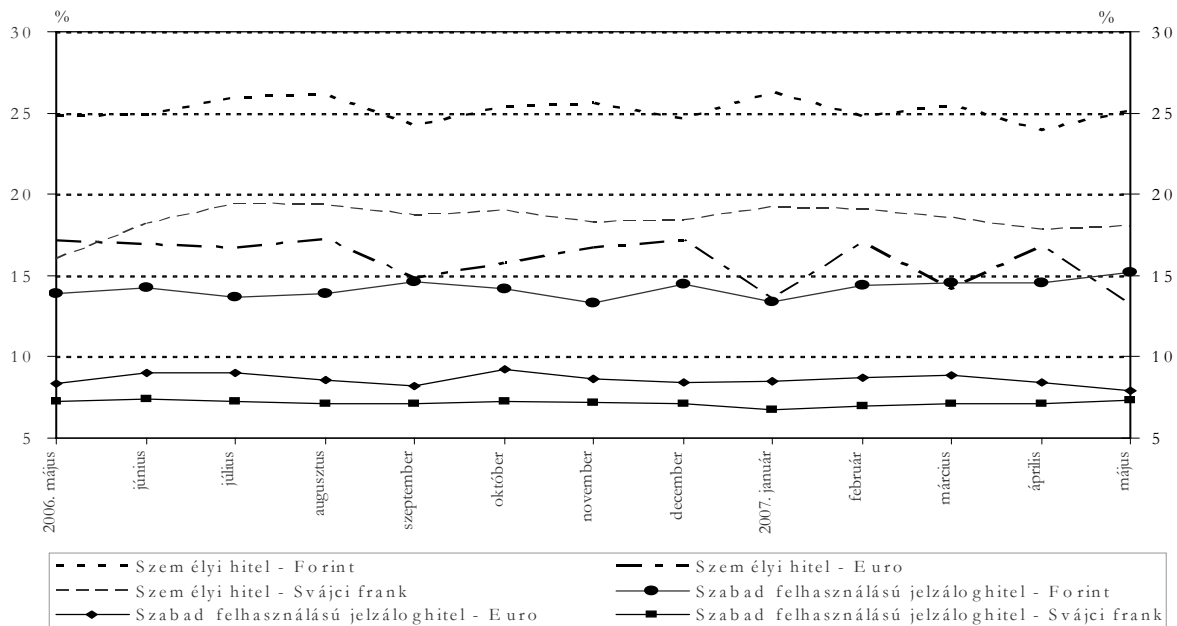
A svájci frankban denominált változó kamatozású vagy legfeljebb egy éves kamatfixálású fogyasztási hitelek átlagos kamatlábának szintje az elmúlt egy évben 1 százalékpontot emelkedett, a kamatláb májusban 6,36%-ot tett ki. Az átlagos hitelköltség mutató szintje azonban nem módosult, a hitelköltség-mutató 9,36%-ot volt májusban. A lakáscélú hitelek átlagos kamatlábának és hitelköltség mutatójának szintje szinte változatlan volt az elmúlt évben. A kamatláb 3,41%, az átlagos hitelköltség-mutató pedig 5,71% volt májusban.

³ A hitelszerződések alatt a változó kamatozású vagy legfeljebb egy éves kamatfixálású fogyasztási, lakáscélú és egyéb hiteleket értjük.

⁴ A fogyasztási hitelek a svájci frank hitelek esetében csak a személyi hiteleket és a szabad felhasználású jelzáloghiteleket tartalmazzák. A gépjárművásárlási hitelek adatait nem közöljük, mert kevés adatszolgáltató adata áll rendelkezésre. A svájci frankban denominált egyéb fogyasztási hitelekről (pl. áruvásárlási hitel) nem gyűjtünk adatokat.

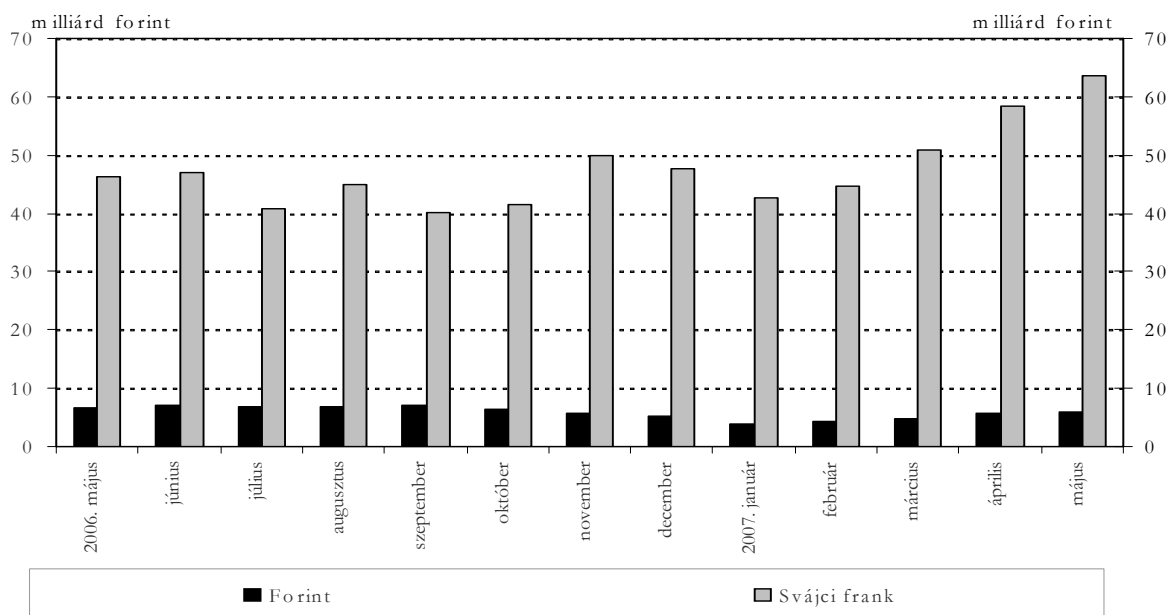
1.4. A háztartási szektor forint, euro és svájci frank hiteleinek összehasonlítása

5. ábra: A változó kamatozású vagy legfeljebb 1 éves kamatfixálású forint, euro és svájci frank személyi hitelek és szabad felhasználású jelzáloghitelek hitelköltség-mutatója

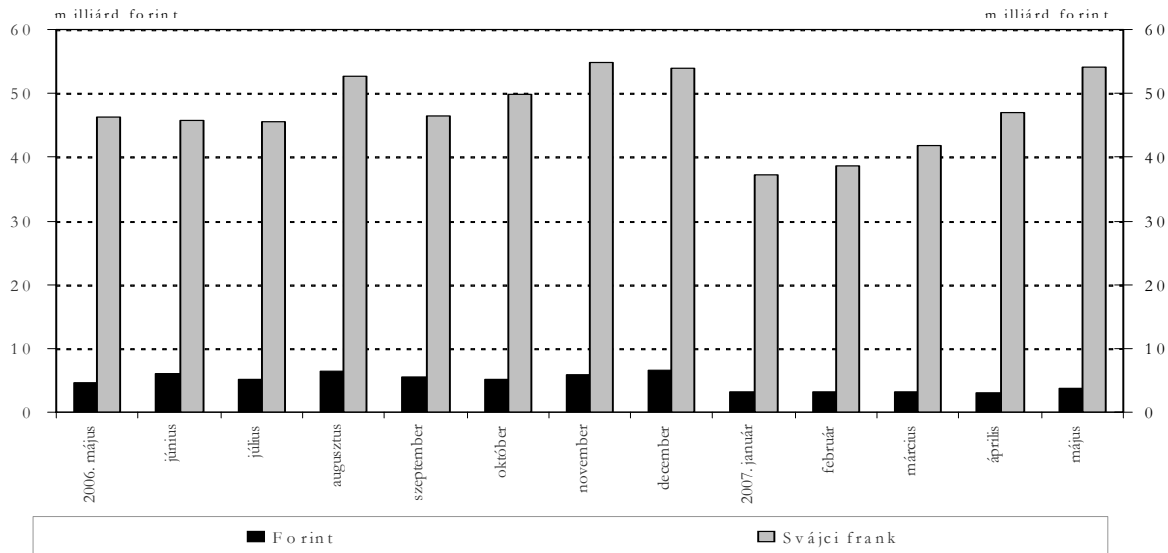
A svájci frankban denominált személyi hitelek átlagos hitelköltség mutatója a 2006. júliusi emelkedést követően enyhén csökkenő tendenciát mutat. Az euróban és svájci frankban denominált szabad felhasználású jelzáloghitelek átlagos kamatlábai közötti különbség 2007. májusban volt az elmúlt egy év során a legalacsonyabb. A háztartási szektor változó kamatozású vagy legfeljebb egy éves kamatfixálású forint személyi hiteleinek átlagos hitelköltség-mutatója 25,19%-ot, az euróban denominált személyi hiteleké 13,17%-ot, a svájci frankban denominált személyi hiteleké pedig 18,02%-ot tett ki májusban. A változó kamatozású vagy legfeljebb egy éves kamatfixálású forintban denominált szabad felhasználású jelzáloghitelek átlagos hitelköltség-mutatója 15,21%, az eurohiteleké 7,92%, a svájci frankban denominált hiteleké pedig 7,32% volt.

6. ábra: A változó kamatozású vagy legfeljebb 1 éves kamatfixálású forint és svájci frank személyi hitelek és szabad felhasználású jelzáloghitelek új szerződéseinek értéke

Az új szerződéseken belül domináns svájci frank denomináció esetében a fogyasztási hitelek új szerződéseinek értéke 2007. február óta emelkedik. Májusban az új szerződések értéke a 2005. január óta tapasztalható legmagasabb értékére emelkedett, 63,6 milliárd forintot tett ki. 2007. január óta a forint hitelek svájci frank hitelekhez viszonyított aránya 10% alatt van. Az euróban denominált fogyasztási hitelszerződések értéke jelentéktelen, az elmúlt egy év során 1,5 milliárd forint alatt volt.

7. ábra: A változó kamatozású vagy legfeljebb 1 éves kamatfixálású forint és svájci frank lakáscélú hitelek új szerződéseinek értéke

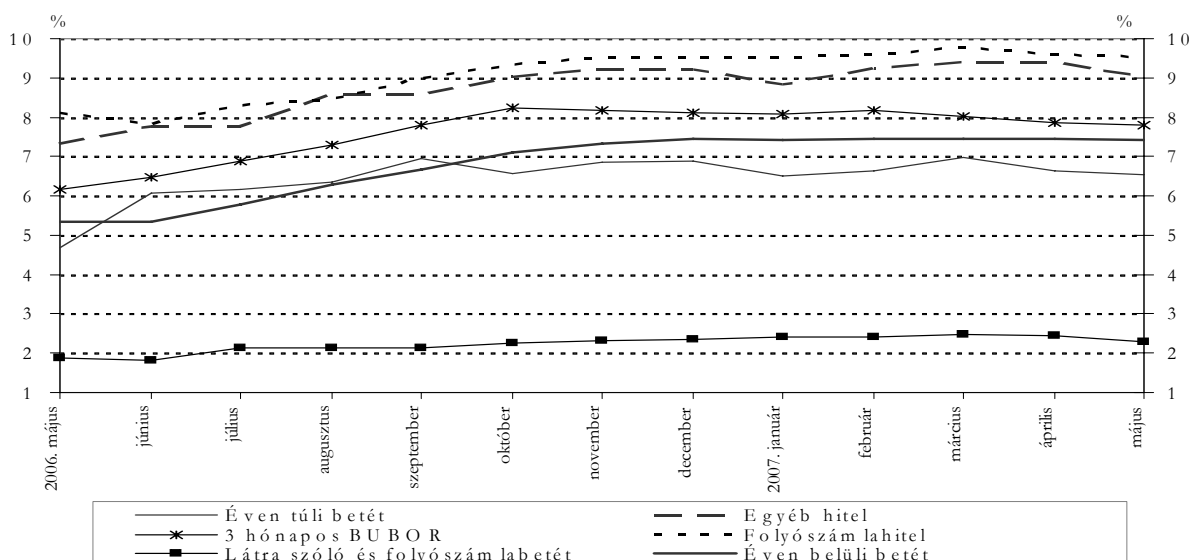

A lakáscélú hitelek új szerződéseinek értéke 2007. február óta folyamatosan emelkedik. Májusban az új szerződések értéke a 2006. év végi szintre tért vissza, 54,1 milliárd forintot tett ki. A lakáscélú hiteleken belül a forint denomináció aránya 2007. február óta folyamatosan csökken, májusban a forint hitelek új szerződéseinek értéke mindössze 6,4%-a volt a svájci frank hitelekének. Az euróban denominált lakáscélú hitelszerződések értéke nem szignifikáns, az elmúlt egy év során 2 milliárd forint alatt volt.

2. Nem pénzügyi vállalatok

2.1. A forint hitelek és forintbetétek adatai

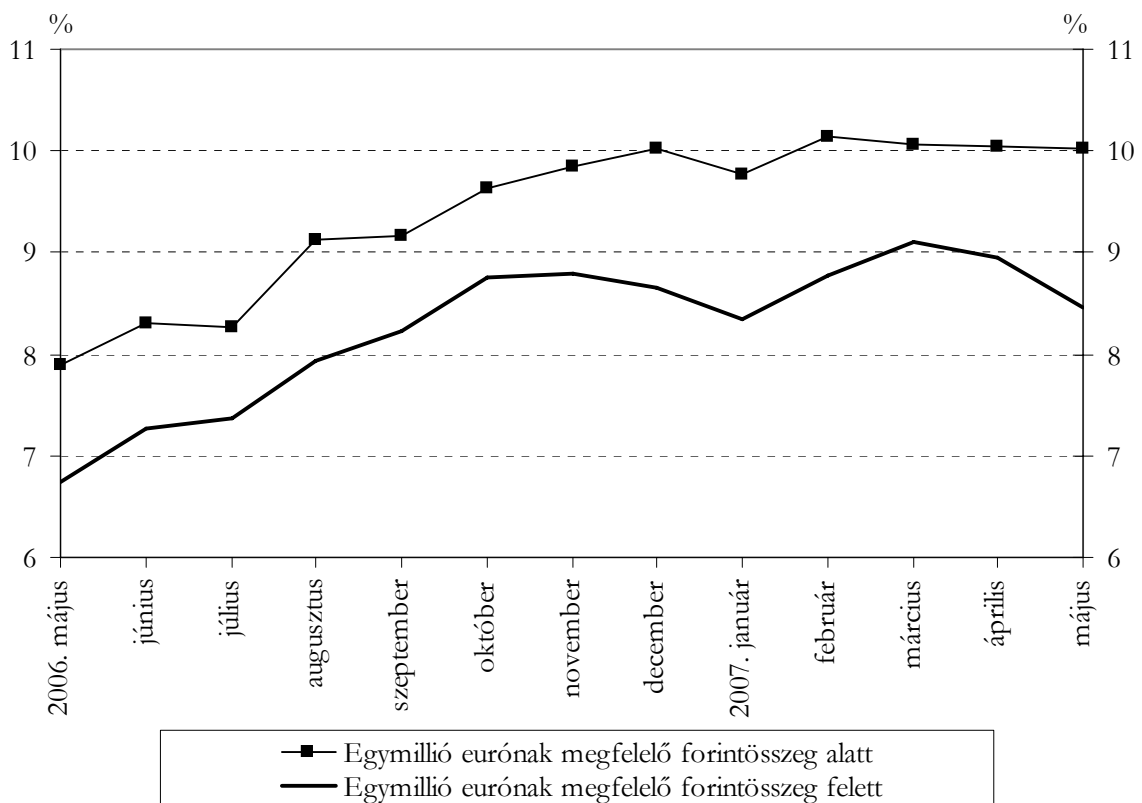
8. ábra: A nem pénzügyi vállalatokkal kötött forint hitel- és forintbetét-szerződések havi átlagos kamatlábai és a BUBOR

A nem pénzügyi vállalatok forintban denominált hitelei és betétei esetében az átlagos kamatlábak szintje 2006. október óta gyakorlatilag nem változott. A nem pénzügyi vállalati forintban denominált folyószámlahitelek átlagos kamatlába 9,53%-ot, a folyószámlahiteleken kívüli egyéb hitelek átlagos kamatlába pedig 9,03%-ot tett ki. A folyószámlahiteleken kívüli változó kamatozású vagy legfeljebb egy éves kamatfixálású egyéb hitelek új szerződéseinek értéke májusban 10,9 milliárd forinttal 193,0 milliárd forintra emelkedett.

A látra szóló és folyószámlabetétek átlagos kamatlábának az elmúlt évben tapasztalható emelkedése a májusi enyhe csökkenéssel megtörni látszik, a kamatláb 2,29%-ot tett ki májusban. Az éven belüli betétek kamatlábának szintje december óta változatlan, májusban a kamatláb 7,41%-ot tett ki. A lekötött betétek új szerződéseinek értéke májusban 61,2 milliárd forinttal 1556,1 milliárd forintra emelkedett, amely a 2006. augusztusi kiugróan magas érték után a legmagasabb érték.

9. ábra: A nem pénzügyi vállalatok forinthiteleinek átlagos kamatlába a hitel összege szerint

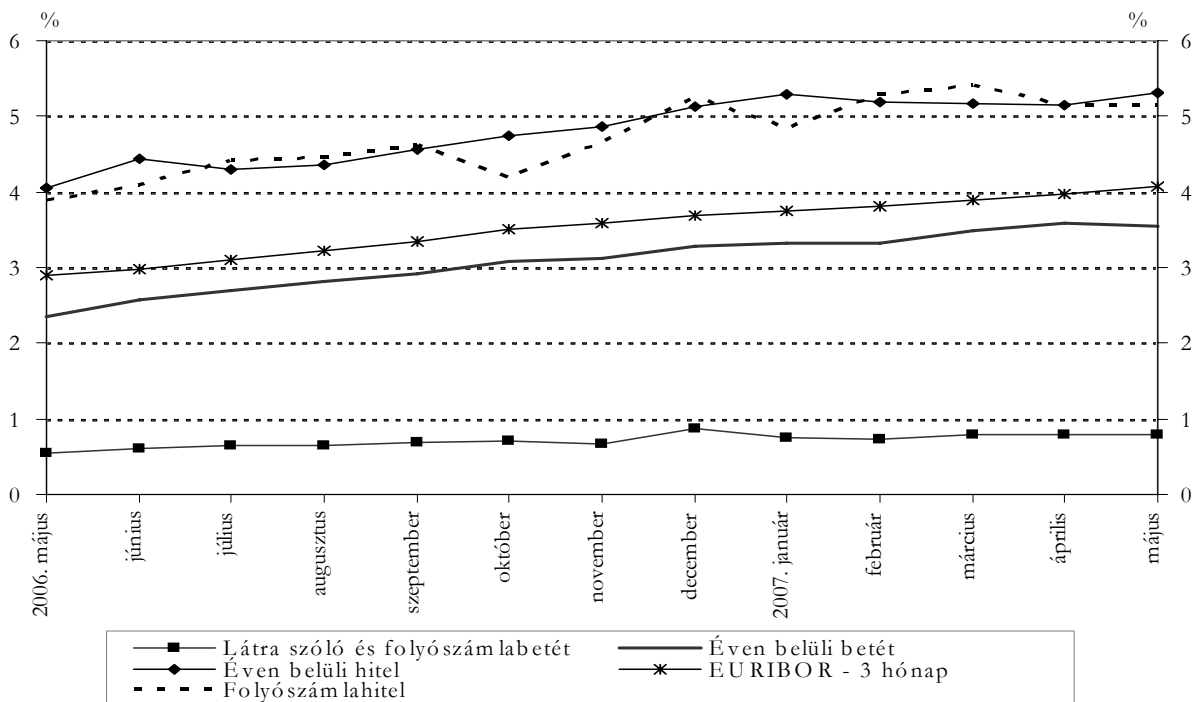

A nem pénzügyi vállalatoknak nyújtott egymillió eurónak megfelelő forintösszeg⁵ alatti nem folyószámla forinthitelek átlagos kamatlába 2006. december óta a 10%-os szint közelében mozog, májusban 10,03%-ot tett ki. Az egymillió eurónak megfelelő forintösszeg feletti hitelek átlagos kamatlába 8,46%-ra mérséklődött.

⁵ Az egyedi hitelek forintösszegének átszámítása euróra a hónap utolsó napján érvényes MNB középárfolyamon történik. A közölt kamatlábak csak a forinthitelekre vonatkoznak, ezért az egyébként forintban nyújtott és nyilvántartott hitelek utólagos átszámítása történik euróra. Az átszámítás azért szükséges, hogy az Európai Központi Bank és az eurozóna országainak adataival összehasonlíthatóvá váljanak a kamatlábak.

2.2. Az eurohitelek és eurobetétek adatai

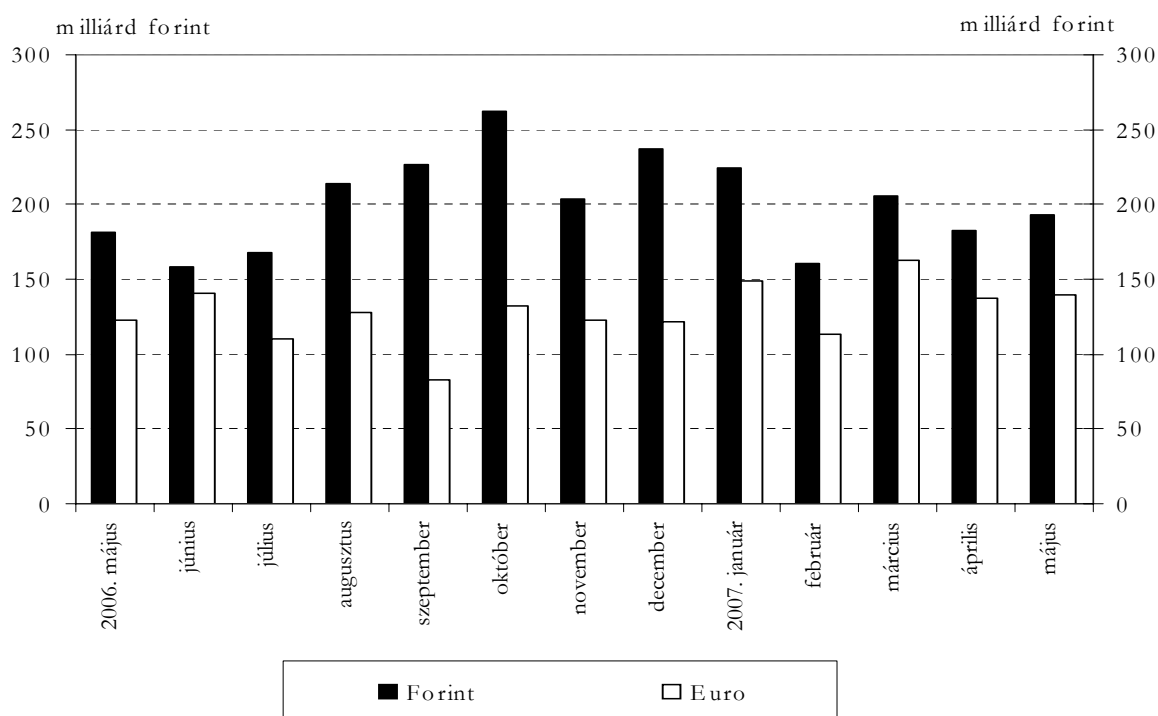
10. ábra: A nem pénzügyi vállalatokkal kötött eurohitel- és eurobetét-szerződések havi átlagos kamatlábai és az EURIBOR

A nem pénzügyi vállalatok euróban denominált hiteleinek és betéteinek átlagos kamatláb-szintje az elmúlt egy év során 1 százalékponttal emelkedett. Az átlagos kamatlábak elmúlt egy évben tapasztalható átlagos növekedési üteme a hitel- és betétkamatlábak esetében is megegyezett az EURIBOR átlagos növekedési ütemével.

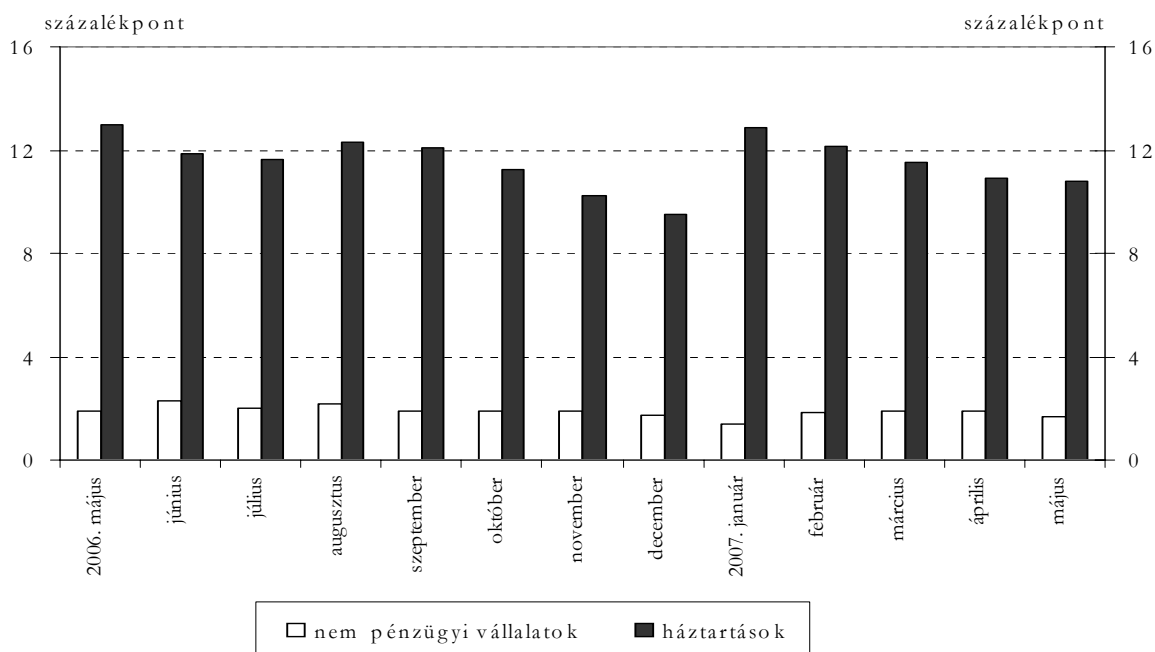
A folyószámlahiteleken kívüli változó kamatozású vagy legfeljebb egy éves kamatfixálású hitelek új szerződéseinek értéke az euró denomináció esetében sem változott számottevően, májusban 139,8 milliárd forintot tett ki. Az éven belüli lejáratra lekötött betétek új szerződéseinek értéke pedig 983,1 milliárd forint volt.

11. ábra: A nem pénzügyi vállalatokkal kötött változó kamatozású vagy legfeljebb 1 éves kamatfixálású forint- és eurohitel-szerződések új szerződéseinek értéke

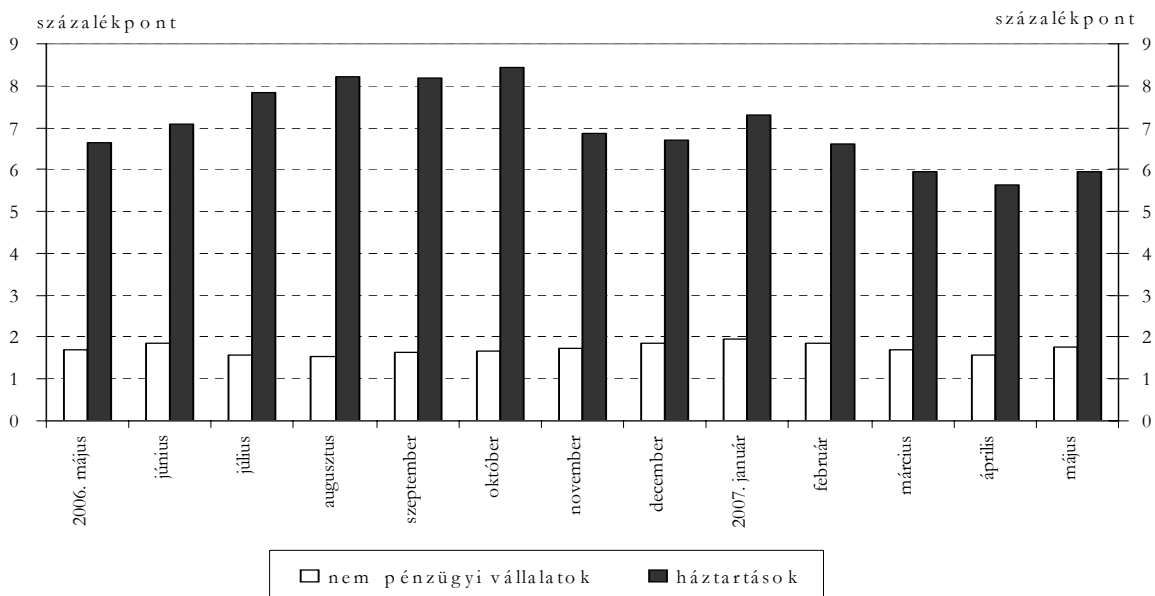
3. A hitel- és betéti kamatlábak különbsége

12. ábra: A nem pénzügyi vállalatok és a háztartások forint hitel és forint betét kamatlábainak különbsége

A háztartási szektor esetében a fogyasztási hitelek és az éven belüli lejáratra lekötött betétek átlagkamatlábai közötti különbség 2007. január óta folyamatosan csökken, májusban 10,81 százalékpont volt. A nem pénzügyi vállalatok hitelei és betétei között jelentősebb súllyal szereplő éven belüli lejáratok esetén az átlagkamatlábak közötti különbség 1,71 százalékpont volt.

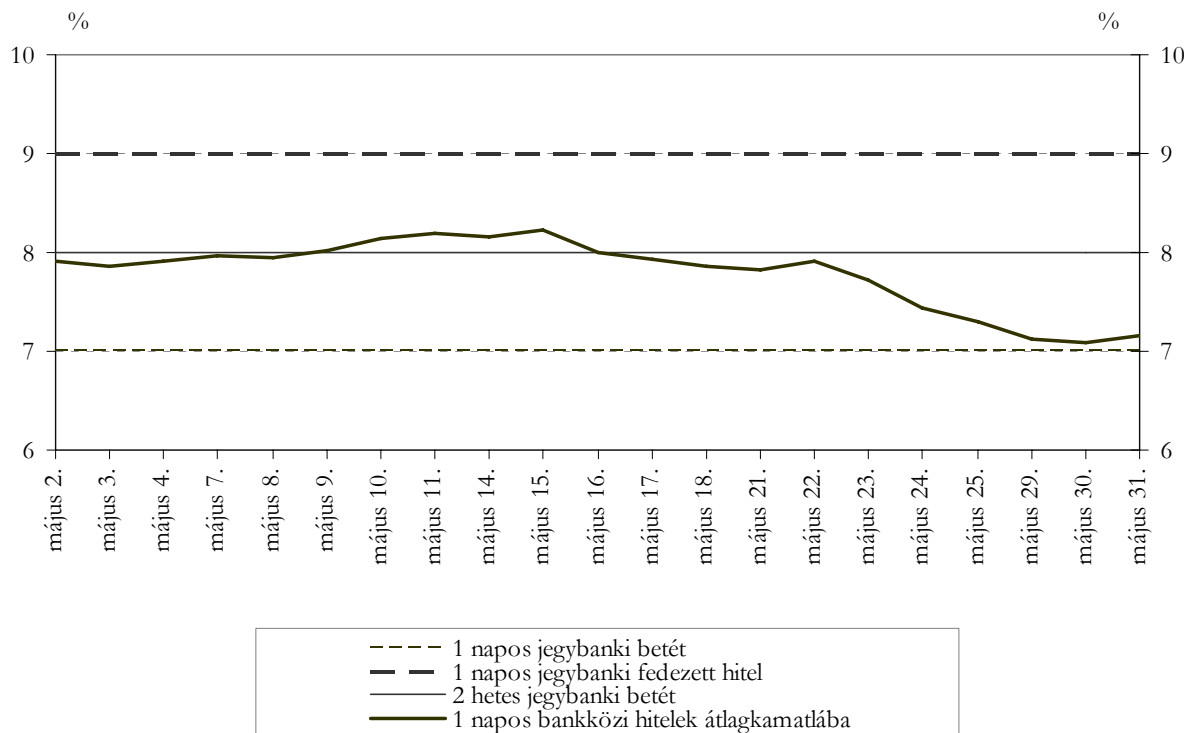
13. ábra: A nem pénzügyi vállalatok és a háztartások euro hitel és euro betét kamatlábainak különbsége

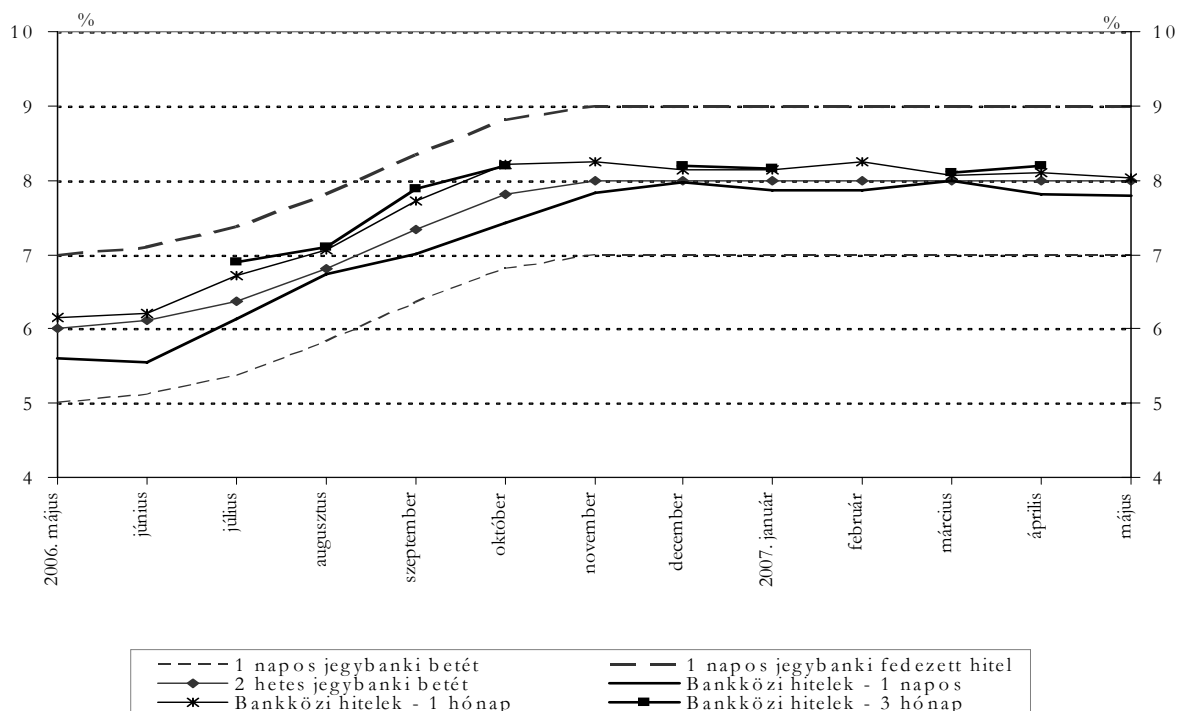
A háztartási szektor esetében a változó kamatozású vagy legfeljebb 1 éves kamatfixálású euróban denominált fogyasztási hitelek és az éven belüli lejáratra lekötött eurobetétek átlagkamatlábai közötti különbség a február óta tartó csökkenés után májusban enyhén emelkedett, 5,94 százalékpontot tett ki. A nem pénzügyi vállalatok változó kamatozású vagy legfeljebb egy éves kamatfixálású euróban denominált hiteleinek és éven belüli lejáratú eurobetéteinek átlagkamatlábai közötti különbség májusban 1,78 százalékpont volt. Az euróban denominált hitelek új szerződéseinek értéke a háztartási szektor esetében elhanyagolható a forint és a svájci frank denominációhoz viszonyítva.

4. A bankközi fedezetlen forintkihelyezések adatai

14. ábra: A jegybanki kamatlábak és a bankközi forintpiac átlagkamatlábai 2007 májusában

15. ábra: A bankközi forintpiac és a jegybank átlagkamatlábai

A **bankközi forintpiacon** 2007 májusában a forgalom 889,4 milliárd forinttal 3015,6 milliárd forintra emelkedett. Az egynapos bankközi hitelek forgalommal súlyozott átlagkamatlába májusban az áprilisihoz képest nem változott, 7,79%-ot tett ki. Az 1 hónapos lejáratú bankközi kihelyezések átlagkamatlába 9 bázisponttal 8,02%-ra módosult. Májusban nem volt 3 hónapos lejáratú bankközi kihelyezés.

A hónap egyes napjaira vonatkozó bankközi kamatok az MNB naponta közzéteszi a REUTERS oldalakon. Az overnight forint bankközi kihelyezések napi átlagos kamatlába megtalálható az MNB honlapján is:

http://www.mnb.hu/Resource.aspx?ResourceID=mnbfile&resourcename=on_bankkozi_adatok

A részletes átlagkamatlábak, valamint a vonatkozási időszakban kötött új szerződések összege, amelyet az MNB az átlagkamatlábak számításához használ, valamint a hó végi állományokkal súlyozott kamatlábak szintén megtalálhatók az MNB honlapján, az alábbi elérési útvonalon:

http://www.mnb.hu/engine.aspx?page=mnbhu_statistikai_idosorok

IX. Deviza-, pénz és tőkepiac

Budapest, 2007. június 29.

MAGYAR NEMZETI BANK
STATISZTIKA

Módszertani megjegyzések

2006. évtől kezdődően az adatszolgáltatói terhek mérséklése céljából mintavételes technikát alkalmaz az adatszolgáltatói kör megállapításánál. A minta kiválasztásának alapjául az adatszolgáltatói populáció homogén rétegekre való felbontása szolgált. Ennek eredményeképpen megváltozott az adatszolgáltatói kör összetétele és csökkent az adatszolgáltatók száma.

Az adatszolgáltatói kör változása az átlagkamatlábak alakulását általában nem befolyásolta, csak azon konstrukciók esetében (pl. 10 éven túli lejáratú lakáscélú hitelek), ahol 2005-ben kevés számú adatszolgáltató jelentett egymástól jelentős mértékben eltérő adatokat. Itt az adatszolgáltatói kör változása felerősítette az összetétel-változás hatását.

A bankközi forintpiaci ügyletek adatai mellett — a sajtóközleményben a hitelintézetek által a nem pénzügyi vállalatokkal (S.11) valamint a háztartásokkal szemben alkalmazott hitel- és betéti kamatlábak; továbbá az ezen szektorok részére nyújtott hitelek, valamint a tőlük elfogadott betétek új szerződéseinek összesített értékei szerepelnek. A kamatstatisztika esetében a „háztartások”-ba a háztartások szektora (S.14) mellett beleértjük a háztartásokat segítő nonprofit intézmények szektorát (S.15) is. A hitelintézetek körébe tartoznak a lakástakarékpénztárak is, amelyek alacsony kamatlábú betéteket fogadnak el a háztartási és nem pénzügyi vállalati ügyfelektől, és a piaci szintnél lényegesen alacsonyabb kamatozású — lakáscélú — hiteleket nyújtanak.

A közleményben publikált átlagkamatok képzése többlépcsős folyamat, az aggregálási szinteket a következő táblázat szemlélteti:

Aggregálási (átlagképzési) szintek	Aggregálási (átlagképzési) szint megnevezése	Ki végzi az aggregálást?
4	Adatszolgáltatókra képzett átlagos kamatláb	Magyar Nemzeti Bank
3	Az adatszolgáltató összes termékének átlagos kamatlába (pl. fogyasztási hitel)	adatszolgáltató
2	Egy termék átlagos kamatlába (pl. áruvásárlási hitel)	adatszolgáltató
1	Egyedi szerződés kamatlába	adatszolgáltató

Az átlagos kamatláb változását az egyedi kamatlábak változása és az összetétel megváltozása együttesen okozza. A két tényező közül az átlagkamatlábak változásában jelentősebb szerepet játszó hatást említjük a sajtóközleményben (kamatláb-változás/összetételhatás).

A fenti táblázat mutatja, hogy az MNB-nek jelentett kamatlábak is átlagkamatlábak, tehát az MNB csak az adatszolgáltatónkénti átlagkamatlábakra tudja szétválasztani a kamatláb-változás és az összetétel-változás hatását. A legfelső aggregálási szinten kapott kamatláb-változás tehát csak azt jelenti (amennyiben az MNB nem rendelkezik kiegészítő információval), hogy az adatszolgáltatónkénti átlagkamatlábak módosulása okozta a bankrendszeri szintű átlagkamatláb megváltozását. Az egyes adatszolgáltatóknál az átlagkamatláb azonban szintén változhat összetétel-hatás következtében, vagyis amiatt, hogy a konstrukciók között és/vagy az egyes konstrukciókon belül arányeltolódás van. Az egyes adatszolgáltatóknál történt összetétel-változás illetve a tényleges kamatláb-változás mértékéről az MNB-nek általában nincs információja.

A közleményhez kapcsolódó internetes idősorokban megtalálható a fogyasztási hitelek felhasználási cél szerinti további bontása a következő kategóriákra:

- Személyi hitel
- Gépjármű vásárlási hitel
- Szabad felhasználású jelzáloghitel⁶
- *Áruvásárlási és egyéb hitel⁷*

A közleményben szereplő kamatlábak közötti különbségek kiszámítása kerekítés nélküli adatok alapján történik, ezért a különbségek eltérhetnek a publikált kerekített kamatlábakból számítható különbségektől.

A kamatlábak tendenciájára vonatkozó megállapítások a Demetra Tramo/Seats szezonálisan igazító programból származó trendadatokon alapulnak.

1., 3. ábra

a) A fogyasztási, lakáscélú valamint az egyéb hitelek esetében a közölt átlagos kamatlábak az új szerződésekre, míg a folyószámlahitelek esetében a kamatláb a hó végi állományra vonatkozik, ezért az első három kategóriánál az új szerződések értékét, míg a folyószámlahiteleknél a hó végi állomány értékét használjuk súlyként az átlagkamat képzésénél. Az átlagos kamatláb nem tartalmazza a rossznak minősített hitelek kamatlábat.

b) Az egyéb hitelek közé tartoznak többek között az egyéni vállalkozók vállalkozási célú hitelei, valamint a nem fogyasztási illetve a nem lakáscélú hitelek.

c) A háztartások fogyasztási és lakáscélú hitelei esetében közöljük a tőketörlesztésen felül adódó összes fizetési kötelezettséget magába foglaló hitelköltség-mutatót is. Az MNB által közölt hitelköltség-mutató számítási szabálya megegyezik a 41/1997. Kormányrendeletben meghatározott teljes hiteldíj mutatóéval, de minden fogyasztási és lakáscélú hitelre kiterjed futamidőtől függetlenül.

d) A lakáscélú hitelek súlyozott átlagkamatlába tartalmazza a piaci kamatozású és az államilag támogatott hitelek adatait. Az államilag támogatott hitelek kamatlába az állami támogatás mértékét is tartalmazza. Az adatszolgáltatók az eszközoldali kamattámogatásos hitelek kamatlábat úgy korrigálják, hogy az ügyfelekkel szemben felszámított kamatlábhoz hozzáadják az állami támogatás mértékét. A forrásoldali kamattámogatásos hitelek esetében a hitelek futamidejéhez legközelebb eső állampapír-piaci referenciahozam és a kapott bankközi forrás kamatlábnak különbségét számítják hozzá az ügyfelekkel szemben felszámított kamatlábhoz. A lakáscélú hitelek kamatlába így függ a pénz- és tőkepiaci hozamok változásától is.

3., 4., 5., 10. ábra

A hitelek új szerződéses adatai esetében 2003. januártól az eredeti lejárat szerinti bontás helyett a kamatfixálás szerinti bontást alkalmazzuk. A kamatfixálás azt jelenti, hogy a hitelszerződésben mennyi időre rögzített előre a kamatláb. A "változó kamatozás vagy legfeljebb 1 éves kamatfixálás" kategóriába kerül az összes változó kamatozású hitel, valamint a fix kamatozású hiteleknek az a része, ahol a kamatlábat az eredeti szerződésben legfeljebb egy évre rögzítik.

2, 3. ábra

A lekötött betétek átlagos kamatlábat az új szerződések értékével, míg a látra szóló és folyószámlabetéteket a hó végi állományokkal súlyozva számoljuk ki. A lekötött betéteket az eredeti lejárat alapján soroljuk be az egyes kategóriákba.

4. ábra

Az évesített kamatláb a kamatfizetés gyakoriságát is figyelembe vevő mutató. Amennyiben csak évente egyszer lenne kamatfizetés, az évesített kamatláb megegyezne a szerződéses kamatlábbal. A hitel- és betétszerződések többségénél azonban egy évnél gyakrabban van kamatfizetés, ezért az évesített kamatláb kismértékben meghaladja a szerződéses kamatlábat. Amennyiben a

⁶ A forint, euro és svájci frank esetében is 2005. januártól gyűjtünk adatot a szabad felhasználású jelzáloghitelekről.

⁷ Csak a forint áruvásárlási és egyéb fogyasztási hitelekre gyűjtünk adatot.

kamatfizetés egy évnél ritkábban lenne, az évesített kamatláb alacsonyabb lenne a szerződéses kamatlábnál.

Például egy 10%-os éves kamatlábból számított évesített kamatláb havi rendszeres kamatfizetés esetében 10,5%, féléves kamatfizetés esetében pedig 10,3%.

8, 10. ábra

A lekötött betétek átlagos kamatlábát az új szerződések értékével, míg a látra szóló és folyószámlabetéteket a hó végi állományokkal súlyozva számoljuk ki. Ezért a folyószámlahiteleken kívüli hiteleknél az új szerződések értékét, míg a folyószámlahiteleknél a hó végi állomány értékét használjuk súlyként az átlagkamat képzésénél. Az átlagos kamatláb nem tartalmazza a rossznak minősített hitelek kamatlábát.

9. ábra

Az egyedi hitelek forintösszegének átszámítása euróra a hónap utolsó napján érvényes MNB középárfolyamon történik. A közölt kamatlábak csak a forinthitelekre vonatkoznak, ezért az egyébként forintban nyújtott és nyilvántartott hitelek utólagos átszámítása történik euróra.